

Előfizetési díj: Postán vagy Pécsen házhoz küldve: egész évre 5 ft., fél-évre 2 ft. 50 kr., negyed évre 1 ft. 25 kr. egyes szám 10 kr. Megjelenik minden szombaton. Egyes számok kaphatók Weidinger N. könyvkeres. (Széchenyi tér).

PÉCSI FIGYELŐ.

Hirdetések ára:

Egy öt-hasasos petit sor egyszeri megjelenésért 8 kr. többszöri megjelenésért árleengedés adatik. Minden hirdetés után 30 kr. bélyeg díj fizetendő. A nyílt tér 1 petit sora 10 kr. A hirdetési díj előre fizetendő.

Szerkesztői iroda: Ferenciek utczája 22.sz. I. emelet. Kéziratok vissza nem küldetnek

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők. Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, Blauhorn Antal úr a városi épületben, Lill János úr a budai külvárosban, Böhm C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, és Fesztl Károly úr könyvkötő üzletében, Király utca (nemzeti kaszinó épület), valamint a vidéken minden postahivatalnál.

Kiadó hivatal: Taizs Mihály nyomdájában Majláth-tér 2. szám alatt.

Isten után itt a földön
Első ember a király,
És utána örangyalunk
A felséges asszony áll!
Huszonötödik derült tavasz
Áldásos, szent frigyökre,
Huszonöt év boldogsága
Szállt magasztos éltökre.

És ma ennek emlékére
Örömben a nemzet,
Királyunkkal s királynőnkkel
Üli a nagy ünnepet.
Emeletes palotákban,
És a kicsi kunyhóban,
Dúsgazdag és koldus ajkán
Egy őszinte fohász van.

Kárpátoktól Adriáig
Minden igaz hű magyar,
Tiszta szívvel egyet érez
Egyet óhajt és akar:
Isten tartsa királynőnkkel
Első Ferencz Józsefet!
S örömkre dicsőségben
A jó magyar nemzetet!

Iffy Várady Ferencz.

Romlott diplomacia.

Féregrágta romlott törzs, koronája egy század óta elszáradt, oldalágai a korona után indulnak pusztulásnak, a törzs korhad, üredékében a férges ezrei tanyát ütöttek, a sötétben pusztítják egymást, de azért nem foga a számuk, sőt szaporodnak és kiszívják a vén törzsnek utolsó életnedvét. Egy-egy vezéreszme hozta mozgásba mindenkoron a népeket, a

mely államférfi, vagy uralkodó ezen vezéreszmét leghamarább felfogta és a gyakorlatban érvényesítette, az csakhamar tulszárnyalta társait, az a vezérhatalmat kezébe ragadhatta, a ki a vezéreszmének ellenszegült, az előbb-utóbb bebukott és a kor-szellem elgázolta a feledékenység porába.

A vallási villongások korának elmúltával mintha kifáradtak volna a népek abban, hogy felkapott eszméik diadalra vitele céljából öljék és pusztítsák egymást, hosszú időre szélcsend támadt, ezen időben alakítottak az állandó hadseregek, melyeknek feladata volt, vagy legalább az lett volna, hogy minden vezéreszmétől eltekintve és vakon engedelmeskedve a legfőbb hadurak, vigyék a bőrt a vásárra, a katona többé nem a hon, — hanem a fejedelem védelmére, a fejedelem iránti hűségre lett felesketve, arra való volt, hogy a fejedelem birtokait védje és támadások által növelje, hogy az autokrat hatalmat belül fentartsa és megszilárdítsa. — A katonának nem volt szabad gondolkoznia, ő néki feltétlenül engedelmeskedni kellett.

Az önkényuralom kinövéséből támadt az új vezéreszme, hogy a hatalmat ki kell ragadni az azzal viszályt egyesek kezéből és a népuralomnak kell felváltani az önkényuralmat, nagy tusa következett be, mely már közel egy századig van folyamatban, mi közben létrejöttek az alkotmányos monarchiák, hogy a kecske is jól lakják, a káposzta is megmaradjon, azonban a gyakorlat megmutatta, hogy ezen állapottal célt nem lehet érni, a kétféle osztott hatalom örökös nyilt, vagy rejtett harcban van egymással és e harcnak mikor lesz vége, az alig látható be már most.

Eközben ott, hol az önkényuralom időlegesen tulsulyba jött, arról gondoskodott, hogy egy más vezéreszmét felkapván, ez által elleneszméi, megbénítsa a népuralomra törő eszmét, — ez pedig volt a nemzetiségek csoportosításának eszméje, mely csakugyan alkalmas volt arra, hogy milliókat elámitson és velük

a népszabadság ellen fegyvert ragadtasson, ez eszme mai nap is a családok, melyet lelkiismeretlen zsarnokok felhasználnak, hogy a nép százezreinek legyilkolásával uralmukat kiterjesszék.

A nemzetiségek csoportosításának önmagában véve nem helytelen, sőt sok tekintetben üdvös eszméje átokká lett közép és keleti Európában; szomorú, eldöntetlen küzdelmeket, a fajok irtó harcát, jogfosztást, pusztulást, kimerültséget, tönk-rejutást és egyes szerencse vadászok emelkedését látjuk itt, a ki csak fegyverfogható, rabja e küzdelemnek, a polgártól elveszik keresménye nagyobb részét azon felül, hogy fenntarthatóság a tengernyi hadsereget és hogy azt felszerelhessek úgy, mint ezt az újabb kor embergyilkolási rendszere megkívánja. — E közben mennyi erő és munka veszt kárba, paradicsommá lehetne alakítani világrészeit ekezt az erővel egy pár évtized alatt, melyből azonban ellenkezőleg csak a népek nyomora szülemlik.

Mig azonban a nemzetiségi eszme ürügye alatt az erősebb és kitartóbb hatalom fosztogatja, tönkre teszi és pusztítja a gyengébbet, addig mindinkább mélyebb gyökeret ver egy más vezéreszme, mely ugyan még most magában chaos és különböző elnevezések alatt majd mint internationale, majd mint socialismus és kommunismus, majd mint nihilismus jelentkezik, de céljában — a társadalmi rendet egészen újja alakítani, — ugyanazonos.

Európa helyzete kétségbeejtő; a harmincz éves fegyveres állapot kimeríté az egymással szembeszálló államok erejét, az utókor terhére felszedett államkölsönök terhes kamatai mindinkább összpontosítják a vagyont a pénzaristokratia kezében, maholnap két osztálya lenne a társadalomnak, ennek egyikét képeznék a pénzkirályok, a másikat a proletárok, — ha t. i. az ily állapotok még soká tarthatók lennének.

Ezen helyzetben pedig Európa diplomatiájának vezéreszméje nincsen. —

utat tört szívűig s reményt keltett abban. A fejedelemtől kezdte reményleni helyrehozását annak, mit rossz tanácsadók — lélek kufárok — elrontottak. S a nemzet nem eszalkozott meg reményében.

Azóta huszonöt év telt el s ime a dolgok régi rendje egészen kifordult sarkából.

Az in effigie bitófára pelengérett Andrassy ma a császári kir. ház legelső minisztere s az Oltútz utszánt nehézségben söpörgető Szlavy József az ország legelső hivatalnokja s a korona tanácsosa.

Igaz, hogy: Tempora mutantur et nos mutamur in illis, — a megváltozott időkkel megváltoztak az emberek is; — de nem szenvedett változást, sőt folytonosan öregbedett azóta már alkotmányos, koronás királyunknak irántuiki bizalma és szeretete.

S ez az mi most nekünk ismét reményt ad a jövőre.

S mert fejedelmünk ezen jó indulatának legfőbb táplálója s tovább fejlesztője a királyné, ki mint nemzetünk őrszellemé állt és áll királyi férje oldalán, — ennél fogva legbensőbb érzelmeinknek adunk kifejezést midőn ezen ünnepélyes alkalommal őszinte lélekkel kiáltjuk:

Éljen a felséges királyi pár!

**

Az egybekelés 25-ik évfordulójának ünnepélyességei f. hó 21-én kezdődtek meg Bécsben. E napon legelsőben Andrassy és Hofman közös miniszterek, — azután Tisza Kálmán vezérlete alatt a magyar — és azután Stremayer osztrák miniszterelnök vezérlete alatt az osztrák miniszterium fejezte ki üdvözlő hódolatát az uralkodó előtt. Ugyan e nap folytán még a következő testületeket és küldöttségeket fogadta ő felsége:

A morálnak még halvány lát-szata sem vezérli a diplomaták tetteit, bizonyíték erre a berlini congressus ugynevezett békeműve.

Az államok félnek egymástól, a legbensőbb barátságot szinlelik és ármánykodnak, hogy a kedvező időt felhasználva fosztogathassák egymást, a kik tegnap szövetségesként egy harmadikat fosztogattak, ma már összevesznek a konczon és az fog győzni holnap, a ki ügyesebb volt jó előre gondoskodni egy másik rablászövetségéről, így megy ez egy lánczolatlan.

Ha az államok sorsának vezetői tetteikben lábbal tapossák az erkölcsöt, ugyan mit várhatunk akkor az e példa után induló néptömegektől, hisz a példaadók sokkal romlottabbak a kommunistáknál!

A komáromi függetlenségi párt megalakult miután Ghyecy Kálmán lemondott, és a kormány párt helyébe Pulay Kornél lóvásárrendező lépett fel jelöltül. — A függetlenségi párt gróf Zichy Ernő tüzte ki jelöltül, ki a legutóbbi választások alkalmával több helyütt kiváló érdemeket szerzett pártunk körül. — Mi ismerjük közelebről a komáromi polgárság magyar és hazafias érzelmeyt és csodáltuk, hogy türhették el képviselőül az elveit félrelhánt Ghyecy-t s csak is annak tulajdonítottuk, hogy nem volt az ellenmozgalomnak kezdeményezője.

Az általános kisasajátítási törvény munkálata és különösen annak Szegedre vonatkozó külön tervezete tanácskozmány tárgya volt a közlekedési miniszteriumban. — Ennek eredménye a lehető legrosszabb. Abban állapotok meg, hogy Szeged kap külön süttet és kivételes viszonyainak megfelelő (?) külön kisasajátítási törvényt. — Az általános törvény tervezet pedig nem fogadtatott el, hanem új tervezet kidolgozása hozatott javaslatba. — Mi tehát várhatunk és addig egyes hasznos, vagy rosszakaratú emberek konokasága megakadályozhatja a közönséget a közegészségi és közlekedési kívánalmaknak megfelelő intézkedésekben. — A mi mégdrága kormányzati apparatusunknak nincs annyi képesítése, hogy egy viszonyainak megfelelő ily törvényjavaslatoctskát alkosson. Mintha kiválógtak volna annak idejében a leghaszontalanabb elemeket oda állítván őket, hol hivatva lennének alkotni, csakhogy ez alkotásban semmire se mehessenek.

A magyar vasutak csoportosításáról hírlük hogy annak főmozzanatát

1. Magyarországi római katolikus püspöki kart.
2. Magyar főrendi ház küldöttségét, kiknek ragyogó dísz öltözéke roppant feltűnést okozott a bécsiek között.
3. Szlavy József vezérlete alatt a magyar képviselőház küldöttségét.
4. Budapest főváros küldöttségét.
5. Görög-keleti püspöki kart.
6. Horvát-szlavon országgyűlési küldöttségét.
7. Horvát-szlavon határőrvidék küldöttségét.
8. Zágráb város — és
9. Fiume város és vidéke küldöttségét.

A protestans vallásfelekezetek küldöttségei nem tiszteleghetnek, ezeknek üdvözlő feliratát Tisza és Kemény miniszterek mint kertületi főgondoakok nyújtották át a királynak. — A király úgy saját, mint a királyné nevében minden egyes küldöttség előtt pár szóval köszönetét fejezte ki hódolatukért.

22-én fogadta a király az osztrák főrendi- és képviselőház küldöttségét és az osztrák kath. püspöki kart, — továbbá az örökös tartományok, s ezek fővárosainak, — úgy Triest, Istria, Parenzo, Görz és Gradiska városok küldöttségét, —

23-án a malta rendet, — Cseh, Gács, Alsó-Ausztria, Stajer, Krajna és Moldvaország nemesi küldöttségét, — a lutheranus ösz-egyház és a kereskedelmi kamara küldöttségét. A küldöttségek díszes sorát a tavaly szerzett új alattvalók, a bosnyák küldöttség zárta be.

A ünnepély további folyamára nézve a megállapított program nyomán a következőket közöljük:

fogja képezni a tiszavidéki vasut egy részének, az állam által való megszerzése. Ennek célja a magyar államvasutálózat keleti és északi része között összeköttetést létesíteni.

Mozgósítási ügy. A vasuti igazgatóságok értesítették azon vasuti tisztviselőket, akik egyszersmind tartalékos tisztak, hogy a közlekedési miniszteriumnak f. hó 4-én kelt meghagyása folytán netaláni háboru vagy mozgósítás esetében a mozgósítás befejeztéig polgári alkalmazásban megmaradhatnak, de azután tényleges katonai szolgálatra bevonulni kötelesek. Tudtul adatott egyszersmind az illetőknek, hogy a mozgósítás az eziránt legfelsőbb helyről kiadott rendelet napjától számítandó 26 nap alatt fejeztetik be.

A magyar vallás-közoktatásügyi miniszter előtt, mint egyházi bécsi lapnak írják, azon eszme pendített meg hogy a vallásalap értékpapirjai, legalább részben magyar járadékkal eszerültsenek föl, s Trefort miniszter állítólag nem idegenkedeknek ez eszmétől. A londoni tőzsde bizottsága, mint táviratilag jelentik, elrendelte a magyar aranyjáradék hivatalos jegyzését a londoni tőzsdén.

Torontálmegeye főispánja Hertelendy a közeledő szept egyházi kongresszuson királyi biztossá fog kinevezettni mi az ottani körökben igen jó benyomást keltett.

Bécsben közös miniszteri tanácskozások tartanak gróf Andrassy Gyulánál. A boszniai adminisztráció kérdése került tárgyalás alá, s igen valószínű, hogy arra nézve végleges megállapodás fog létrejöhetni. Ezen tárgytól teljesen függetlenül fog Boszniának és Dalmáciának is a közös vámtartelthe való bevonásának kérdése tárgyalatni; e kérdés sok nehézséggel jár, amelyeket nem lehet azonnal elhárítani. Az utóbbi napokban a két pénzügyminiszter képviselői aziránt értekeztek, hogy a jelzett esetben miként volna az egyedárusági és fogyasztási adókérdés Boszniában rendezendő.

A widdini orosz kormányzó és az osztrákmagyar konzul közötti ügy, illetőleg kölesönös vád megvizsgálásával egy Montlong widdini osztrák-magyar főkonzulból, Josefowics szofiai orosz konzul-sági ügynököl és a widdini orosz katonai parancsnokból álló bizottság bizott meg.

Külföld.

Oroszországban a czár elleni merénylet alkalmával behozott brutális rendszabályokat már kezdik alkalmazni. Gurkó a sipkaszoroszi tábornok, jelenleg ideiglenes főkomáromy következő tartalmú rendeletet adott ki:

Minden szeptérvári ház kapujánál éjjel nappal egy óreck kell szolgálatot

A templom már ápril 23-án adatait át ünnepelesen protokollának Károly Lajos főherczegnek, mely alkalommal az egyháztól a körüteg terjedő terek zsutolva voltak nézőkkel és díszes fogatokkal s minden ház fel volt lobogozva. Az egyház kapuja előtt ki volt tűzve a birodalmi zászló. — A templom az ujkori építézet remeke. Miksa főherczeg uralkodónk legidősb öccse a később szerencsétlen véget ért mexikói császár 1853. február 23-iki felhívásának köszöni létét. A birodalom népein és a császári házon kívül majdnem az összes világ minden uralkodója járult hozzá pénz-zel, vagy, mint a török császár, építkezési anyagokkal. Nem is kell említenünk, hogy e templom a csákvári illetőségű Libényi szabó legény által ő felsége ellen elkövetett merénylet meghiusulása emlékéül épült.

Csittörtökön este díszelőadás az opera és várszínházban s Péteken az időjárás kedvezésével a hódolati menet volt megtartandó, melyben ötezer ötszáz ember vesz részt, melynek fele középkori jelmezben lesz, — hogy azonban ezen díszmenet nehezen fog megtartatni, azt az itteni özőnvezes időjárásunkból következtethetjük, s így azon hatvanöt jubilarus, kik f. hó 22-én felrindultak parádét látni, — aligha úgy nem hagyják el Bécsét, mint az egyszeri barát Rómát, — nem látják a pápát.

Városunk f. hó 24-én a lapunk mult számában közölt program szerint hála isteni tisztelettel ilte meg a jubilaris ünnepet, A székesegyházban 9 órakor tartott az ünnepélyes Te Deum és a szent mise, melyen a város minden közhatalóságai részt vettek. A közönséget az egész nap folytán zuhogó eső tartotta vissza a népebb megjelenéstől.

TÁRCSA.

Mond meg kis lány...

Mondd meg kis lány, tudsz-e már szeretni? Értened-e, ha így szólóknak hozzád: „Kedves angyal! — én téged szeretlek, Tetszik nekem a te halvány orcád: Halvány orcád szende mosolygása, Kék szemednek szízi ragyogása, Tetszik ajkad — kivált mikor nevet — Hat te, kis lány, szeretsz-e engemet?”

Vagy ha nem is mondanám így, szóval, Értened-e mégis, hogy szeretlek? Értened-e nema kérdését Álmodozó, epedő szememnek? . . . Tudnád, mit mond orczam pirulása, Zajgó keblem lázas dobogása? Tudnád, mitől csillog a két szemem, Tudnád, hogy az epedés . . . szerelem . . . ?! Kissfaludy Benjámin.

Czigány dalok.

A három sátoros ünnep. (Czigány és magyar szöveggel.)

I.

Sigo avel kolonda, Kasht, manro na dikhela; Dela shalosko bica Kashta enke marikla.

Közeledik karácson Hejh! fa, színed nem látom; Isten szüntesd jobbagyod kinját, Fehér cipőt küldj neki és fát. —

II.

Devla dinnal te tsirla Lume m'raske luludya,

Enke tatyares luma, Enke dinnal paskala, Devla ja te pal manye Kere more shuladyom Kait skamine no sharydom.

Isten, ki a világot elaraszta! Kéjjel, s folyasat virággal arnyalád; Melengitéd az ékes mindenséget, S husvétall hogy megünnepeljen téged! Rendeléd. Tekints be egyszer hozzám már, Kis lakomban az asztal terítve vár.

III.

Shukar arika schadel, Romores rakles eucl: „Hei! pinkeshish mar avel „The hamar yevend brishtel.”

Zöld erdőben vigan szól a kis madár, Vig ugrással ozigány purdó tovább áll; Hejh! hoznád is már Isten a pünkösödét Téli fagygnak s kinnak az majd véget vet. — (Összehasonlító irodalomtörténeti lapok*)

*) A magyar fordítás az ottani német után egyik munkatársunktól származik.

A Jubileum Bécsben.

Mint a közeledő hajnal derengő sugara az éjet, — úgy világítá meg a nemzeti gyász sötét napjait huszonöt évvel ezelőt a fejedelmi kegy egyetlen szikrája, mely igazságtalan ítélet folytán börtönben szülődő kétszáz negyven magyar hazafinak adta vissza szabadságát és kilenczvenhatnak felére szállítá le büntetését. Az igazságból durva erőszakkal kivetkezett és földig alázott nemzet szóltan fájdalom és néma türés közt eltöltött négy borzalmas év után, ekkor vett először lélekzetet. A fejedelmi kegy ezen szikrája

